

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Cdo/143/2019
Identifikačné číslo spisu: 5415203710
Dátum vydania rozhodnutia: 31.03.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:5415203710.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Pozemkového spoločenstva urbarialistov obce Jasenová, so sídlom v Jasenovej č. 19, zastúpeného JUDr. Dušanom Serekom, advokátom so sídlom v Námestove, Hattalova č. 373/3, proti žalovanému K. K., bývajúcemu v S., o výške a spôsobe úhrady za používanie cudzieho pozemku a čase, spôsobe a náhrade za využívanie lesnej cesty s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Dolný Kubín pod sp. zn. 4 C 201/2015, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 28. septembra 2017 sp. zn. 9 Co 117/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Dolný Kubín (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 23. novembra 2016 č. k. 4 C 201/2015-250 výrokom I. uložil žalobcovi povinnosť platiť žalovanému za využívanie časti pozemku na činnosti súvisiace s ťažbou a prepravou dreva v nevyhnutnom rozsahu a dobe zobrazeného ako KN-E parc. č. 2507 - orná pôda o výmere 3917 m², zapísaného na LV č. XXXX, k. ú. a obec S., zodpovedajúcej na základe geometrického plánu č. 30216621-130/2013 (ďalej aj ako „GP“) vyhotoviteľa GEODET Gremium, s.r.o., Dolný Kubín, Obrancov mieru č. 1774/12, úradne overeného 16. decembra 2013 dielu č. 1 o výmere 94 m² a dielu č. 2 o výmere 79 m², sumu ročnej náhrady vo výške 21 eur, a to vždy k 1. januáru kalendárneho roka, ktorý nasleduje za kalendárnym rokom, za ktorý sa platí. Vo výroku II. uviedol, že pokiaľ žalobca žiadal s poukazom na § 25 ods. 3 zákona o lesoch rozhodovať aj o čase a spôsobe využívania lesnej cesty, žalobu ako nedôvodnú v tejto časti zamietol a výrokom III. podľa § 255 ods. 2 CSP žiadnej zo strán nárok na náhradu trov konania nepriznal s ohľadom na čiastočný úspech oboch sporových strán. Žalobou sa žalobca voči žalovanému domáhal, že je oprávnený za účelom hospodárenia v lese využívať časť pozemku zobrazeného ako KN-E parc. č. 2507 - orná pôda o výmere 3917 m², zapísaného na LV č. XXXX, k. ú. a obec S., zodpovedajúcu na základe geometrického plánu zo 16. decembra 2013 č. 30216621-130/2013 dielu č. 1 o výmere 94 m² a dielu č. 2 o výmere 79 m² (ďalej len „dotknutú plochu“) prejazdom lesnými a inými motorovými vozidlami a mechanizmami v čase podľa programu starostlivosti o les, v čase zabezpečenia náhodnej ťažby a v čase

zabezpečovania preventívnych, ochranných a obranných opatrení pred škodami spôsobovanými v lesnom poraste s tým, že žalobca je povinný platiť žalovanému sumu ročnej náhrady vo výške 21 eur, a to vždy k 1. januáru kalendárneho roka, ktorý nasleduje za kalendárnym rokom, za ktorý sa platí. Žiadal tiež zaviazať žalovaného zaplatiť žalobcovi trovy konania. Tunajší súd sa v prvom rade stotožnil s dielčimi závermi vyslovenými správnym orgánom - Okresným úradom v Žiline, ktorý do rozhodnutia vo veci samej v tomto konaní povolil podľa § 24 ods. 3 zákona o lesoch používanie predmetnej časti pozemku žalovaného a nie lesnej cesty podľa § 25 ods. 4 citovaného zákona, keďže ako uviedol sa jedná o nespevnenú nelesnú cestu, na ktoré rozhodnutie súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní prihliadol, pričom poukázal na to, že v predchádzajúcich konaniach ešte s právnou predchodkyňou žalovaného sa žalobca svojich práv domáhal taktiež podľa ustanovenia § 24 a nie § 25 zákona o lesoch. Následne na odôvodnenie svojho rozhodnutia uviedol, že lesnú dopravnú sieť (ktorej súčasťou je aj parc. KN-C č. 685/1) netvorí len lesné cesty, ale aj dopravné zariadenia všetkého druhu slúžiace na sprístupnenie a prepojenie lesných komplexov so sieťou pozemných komunikácií na dopravu dreva a iných produktov z lesa, na prepravu osôb a materiálu v súvislosti s hospodárením v lese, prípadne na iné ciele. Jej súčasťou sú aj lesné sklady, odvozné miesta a prístavacie vrtuľníkové plochy, dopravné a lanové dráhy a zariadenia, šmyky a rizne z rôznych materiálov, funkčné lesné železničky a vodné cesty. S odkazom na normu STN 73 6108 uviedol, že tá kategorizuje lesné cesty a dopravné komunikácie podľa dopravného významu a účelu využitia na lesné cesty 1. triedy, lesné cesty 2. triedy, lesné cesty 3. triedy a technologické komunikácie a zariadenia. Dotknutá plocha, a to ani jej časť zodpovedajúca časti parc. KN-C č. 685/1, nemôže napĺňať podľa názoru okresného súdu charakteristiku lesnej cesty 1. triedy (táto neumožňuje vozidlám celoročnú prevádzku, nemá vozovku a odvodňovacie zariadenia) alebo 2. triedy (nemá ani jednoduchú vozovku ani prevádzkové spevnenia na neúnosných podlahách a odvodňovacie zariadenia) a ani cesty 3. triedy pre absenciu aspoň nevyhnutného odvodnenia. Poznamenal, že by mohlo ísť snáď o technologickú komunikáciu ako dopravnú komunikáciu nedefinovanú uvedenou normou ako lesná cesta. S ohľadom na uvedené skutočnosti nemajúc za preukázané, že dotknutá plocha zameraná GP či už ako celok alebo čo i len niektorá z jej dvoch častí, predstavuje lesnú cestu (časť lesnej cesty), vychádzal pri svojom rozhodnutí výlučne z ustanovenia § 24 ods. 2 vety druhej zákona o lesoch a teda žalobe vyhovel len v tej jej časti, pokiaľ ňou žalobca žiadal rozhodovať výlučne o výške alebo spôsobe úhrady za používanie časti pozemku žalovaného žalobcom, súčasne konštatujúc, že v danom prípade boli splnené všetky predpoklady stanovené v hypotéze daného ustanovenia pre takýto postup. Na základe uvedeného súd preto rozhodol tak, ako je vyššie špecifikované.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 28. septembra 2017 sp. zn. 9 Co 117/2017 na odvolanie žalobcu a žalovaného rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil vrátane trov konania, o ktorých bolo rozhodnuté podľa pomeru úspechu vo veci podľa § 255 ods. 2 v spojení s § 396 ods. 1 CSP. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia a k odvolacím námietkam žalobcu krajský súd doplnil, že z tvrdení žalovaného, ktoré žalobca nepoprel, a preto sú nesporné (§ 151 ods. 1 CSP), ako aj z ohliadky na mieste samom, či už v rámci súdneho alebo správneho konania a z fotodokumentácie predloženej žalovaným, bolo jednoznačne zistené, že komunikácia cez pozemok žalovaného bola vytvorená najazdením mechanizmami žalobcu, a preto nespĺňa základný predpoklad lesnej cesty v zmysle normy bodu 2.2 STN 73 6108 ako aj odborného vyjadrenia znalca Ing. Mariána Guniša, a to, že má vybudované zemné teleso, t. j. je stavbou a aspoň jednoduché odvodnenie tak ako je to pri zväžnici, a teda aj trvale približovacej ceste podľa bodu 2.23, 2.24, 2.25 citovanej STN, a preto sa jedná o technologickú komunikáciu (bod 2.27, 6.1.1.1 písm. d/, tabuľka G.1 STN 73 6108). Na rozdiel od normy STN zákon o lesoch definíciu lesnej cesty neuvádza a termíny lesná dopravná sieť a technologická komunikácia, ktorá je jej súčasťou ani neobsahuje, a preto tvrdenie žalobcu, že pojem lesná cesta podľa zákona treba vykladať širšie a zaradiť do nej v rozpore s normou STN každú komunikáciu, ktorou možno účelne zabezpečiť hospodárenie v lese (teda aj technologickú komunikáciu), neobstoí a jedná sa o tvrdenie ničím nepodložené. To, že sa nejedná o lesnú cestu, vyplýva ako už uviedol aj súd prvej inštancie aj z konečného rozhodnutia odborného orgánu Okresného úradu Žilina (na rozdiel od Lesov SR, š. p.) z 23. marca 2016, v ktorom sa rozhodovalo o odvolaní žalovaného proti rozhodnutiu Okresného úradu Dolný Kubín zo 17. decembra 2015, ktorým do rozhodnutia vo veci samej v tomto konaní povolil podľa § 24 ods. 3 zákona o lesoch používanie predmetnej časti pozemku žalovaného a nie lesnej cesty podľa § 25 ods. 4 citovaného zákona, keďže sa

jedná o nespevnenú nelesnú cestu, na ktorého rozhodnutie súd prvej inštancie správne pri svojom rozhodovaní prihliadol. V zmysle uvedeného preto rozhodnutie súdu prvej inštancie v celom rozsahu ako vecne správne potvrdil.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca. Tvrdil, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá ešte nebola v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu vyriešená, teda uplatnil dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b) zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“). Touto právnou otázkou mala byť otázka definície lesnej cesty, ktorá ešte nebola dovolacím súdom vyriešená. Na základe predložených tvrdení navrhol, aby bol zrušený rozsudok odvolacieho súdu a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie.

4. K podanému dovolaniu sa žalovaný nevyjadril.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 a 2 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia odvolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

6. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012).

7. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

8. Právnu úpravu dovolania a odvolacieho konania v CSP nemožno v žiadnom prípade interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad. Narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím) musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti dovolania - to platí o všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch.

9. Naďalej je tiež plne opodstatnené konštatovanie, že ak by dovolací súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (II. ÚS 172/03).

10. V uvedenom prípade vyvodzoval dovolateľ prípustnosť dovolania z § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

11. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

12. Podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

13. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

14. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní, a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom. Samotné polemizovanie dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Pre posúdenie, či ide o právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej, a pre posúdenie prípustnosti dovolania nie je rozhodujúci subjektívny názor strany sporu, že daná právna otázka môže byť pre ňu rozhodujúca, ale významný je výlučne záver odvolacieho súdu rozhodujúceho o jej dovolaní.

15. Dovolací súd sa preto najskôr zaoberal tým, či sú splnené tieto predpoklady prípustnosti dovolania, a to najmä z hľadiska, či v prípade žalobcom nastolenej právnej otázky, ide o takú otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu.

16. Napadnutým rozhodnutím odvolací súd potvrdil ako vecne správny celý rozsudok súdu prvej inštancie. Dovolateľ svoje dovolanie podal do zamietavej časti rozsudku súdu prvej inštancie potvrdenej odvolacím súdom týkajúcej sa stanovenia spôsobu a času používania lesnej cesty. V danom prípade dovolací súd po preskúmaní veci zistil, že dovolateľom vymedzená právna otázka (otázka definície lesnej cesty) je síce otázkou právnou, avšak nie určujúcou, resp. rozhodujúcou pre vyriešenie predmetného sporu. Súdny nižších inštancií mali za to, že nemožno rozhodovať o stanovení spôsobu a času používania lesnej cesty v zmysle § 25 ods. 3 zákona o lesoch, keďže sa jedná o technologickú komunikáciu a nie o lesnú cestu. Komunikácia cez pozemok žalovaného je teda technologickou komunikáciou a otázka definície lesnej cesty nie je otázkou rozhodujúcou pre dané konanie, pretože súdy nižších inštancií nezaložili na jej riešení svoje rozhodnutia.

17. Dovolací súd dospel po preskúmaní dovolania k záveru, že formulovaná právna otázka nespĺňa atribút podstatnej otázky, na ktorej by rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo, a teda nie je spôsobilá založiť prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

18. Dovolací súd si plne uvedomuje, že by bolo v rozpore s princípmi spravodlivého procesu, pokiaľ by sa pri posudzovaní dovolania uplatňoval prílišný formalizmus. V rozpore s týmito princípmi ale nie je prístup majúci na zreteli, že ustanovenia CSP vyžadujú istú mieru formálneho a obsahového vyjadrenia dôvodov, z ktorých procesná strana vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania. Text, ktorý žalobca zdefinoval a označil za právnu otázku relevantnú z hľadiska § 421 ods. 1 písm. b) CSP, nie je otázkou, na ktorej riešení odvolací súd založil svoje rozhodnutie, a teda sa nepovažuje za otázku zásadného právneho významu.

19. So zreteľom na vyššie uvedené dospel dovolací súd k záveru, že žalobca v dovolaní nenastolil takú otázku, ktorá by bola relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP, preto jeho dovolanie podľa § 447 písm. f) CSP odmietol.

20. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

21. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.